

СЬОГОДЕННЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ІНСТИТУТУ (Народова бібліотека, Варшава)

Відбулася (червень 1995 р., Варшава) IV Національна нарада бібліографів, на якій було підсумовано роботу Бібліографічного інституту як Національного бібліографічного центру за останні 15 років і визначено його роль у бібліотечній діяльності.

Бібліографічний інститут займається такими питаннями: складанням бібліографії книг, журналів, зарубіжної полоністики, статей з наукових і науково-популярних видань, ретроспективної бібліографії польських книг за 1901-1939 рр., бібліографії з бібліології (бібліотекознавства та наукової інформації), видавничою статистикою і нормативною діяльністю; з 1975 р. очолює Національний центр ISSN (надає міжнародний номер серіальним виданням), з 1993 р. керує вітчизняним бюро ISBN і визначає книжковий номер, затверджений Міжнародним книжковим фондом.

До 1992 р. Інститут розповсюджував друковані карти, з часом - бібліографічні дані комп'ютерної системи МАК (для обслуговування бібліотек), опрацьованих Національною бібліотекою і застосовуваних у 30 книгозбірнях Польщі.

Нагадаємо деякі істотні праці, опубліковані протягом останніх 15 років: три томи «Bibliografii Polskiej 1901 - 1939», четвертий підготовлено до друку, п'ятий і шостий знаходяться в редакції (буде випущено близько 30 томів); «Bibliografia Bibliografii Polskich» за 1960 - 1970 рр. (1992), триває праця над «Polonica mi Zagranicznymi». Щороку редагувалося по два випуски. В 1995 р. опубліковано том за 1986 р.; з початку 80-х років здійснюється автоматизація «Przewodnika Bibliograficznego», поточної бібліографії національних видань. З 1996 р. це видання здійснюватиметься в автоматизованому режимі. Понад 100 національних бібліотек внесли це видання на комп'ютерні носії. Інша частина бібліотек придбала велику кількість ретроспективної

бібліографії за визначений період (від 1 до 7 років). У січні 1995 р. видано компакт-диск (CD-ROM) з даними «Przewodnika Bibliograficznego» за 1986 - 1994 рр., який містить 98 тис. найменувань. Завершено процес автоматизації заповнення до «Przewodnika Bibliograficznego» - «Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł». У цьому році вийде 10-річне зібрання цього видання за 1985-1994 рр., доступне в формі бази даних (БД). У червні 1994 р. видано «Bibliografie Podziemnych Druków Zwartych z lat 1976-1989» у формі БД. Виходять з друку: «Bibliografia Zawartości Czasopism», «Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej», «Bibliografia Bibliografii Polskich», «Polska Bibliografia Bibliologiczna».

Найближчим часом установа має автоматизувати процес видання «Bibliografii zawartości Czasopism», яка з січня 1996 р. отримуватиметься з БД. (Щорічно реєструється 40 тис. найменувань з понад однієї тис. польських наукових і науково-популярних журналів); підготувати до видання інформацію стосовно неопублікованої інформації, розпочати наповнення БД (у першому півріччі вийде з друку традиційна форма цієї бібліографії); приступити до опрацювання збірника «Bibliografii Polskich» 1971 - 1985 рр. (це близько 18 тис. описів); продовжувати введення БД та опрацювання «Bibliografii Polskich Czasopism Podziemnych» (опублікованих поза цензурою) за період 1976 - 1989 (робота розрахована на 2-3 роки); створити БД для статей із конспіративних журналів, виданих поза цензурою протягом 1976 - 1989 рр., спираючись на традиційні пріоритети (бібліографію книг, журналів, статей).

Бувають й упущення в нашій роботі, які належить усунути. Так, із запізненням реєструється поточна бібліографія книг у журналі «Przewodnik Bibliograficzny». Це часто спричинено тим, що до Національної бібліотеки несвоєчасно надходять обов'язкові примірники книг.

Це особливо дошкуляє бібліотекам, які користуються бібліографічними даними. (Щорічно фіксується близько 11,5 тис. книжок, а взагалі виходить у Польщі близько 15 тис. книг). Потребують перегляду статистичні норми опису різних документів (розробляє їх Польський нормативний центр). На жаль, забарився з виходом у світ збірник «Bibliografia Wydawnictw Ciągłych» (останній том - 1984 року). Чимало матеріалів ще знаходиться в картотеках. Цю прогалину якоюсь мірою заповнює «Bibliografia Wydawnictw Ciągłych, Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł» за 1985 - 1994 рр., що вийде восени цього року. Слід було б прискорити працю над «Bibliografia Polska 1901 - 1939». (Матеріали з цього питання доступні тільки в картотеках Національної бібліотеки).

З огляду на вищезазначене, проаналізуємо, якою ж має бути роль Бібліографічного інституту як Національного бібліографічного центру. Безперечно, він повинен здійснювати бібліографічну роботу та її реєстрацію. Координацією бібліографічної роботи в Польщі мають займатися окремі ланки бібліотекарів. Інститут може виконувати роль довідникової установи, але не координатора, і пропагувати та запроваджувати досягнення автоматизації (форму опису документів, методичні поради, картотеки предметних покажчиків). Щоб реалізувати ці завдання, необхідно мати відповідні кадри й стимули для наукових досліджень.

В останні роки в світі спостерігається тенденція до перетворення національних бібліографічних керівництв у центри з виробництва описів бібліографії. Має реалізуватися принцип: один якісно виконаний опис і багаторазове та різноаспектне його використання.

Дедалі більше бібліотек вдаються до наших послуг, потреба в них (оперативне надання описів серіальних видань, статей, книг, довідників) зростає. Інститут розширюватиме коло своєї діяльності й надалі.